

طراحی الگوریتم‌ها (۳۵۴-۴۰)

Design of Algorithms

مدرس: حمید ضرابی‌زاده



دانشکده‌ی مهندسی کامپیووتر

کلیات

هدف از این درس، آشنایی دانشجویان با روش‌های متداول در طراحی الگوریتم‌های کارا برای مسائل مختلف است. در ارائه‌ی مطالب، بر تحلیل کارایی الگوریتم‌ها و اثبات درستی آن‌ها تأکید خواهد شد. همچنین، موضوعات مهمی از نظریه‌ی الگوریتم‌ها همچون پیچیدگی محاسباتی، شبکه‌های شار، الگوریتم‌های گراف و برنامه‌ریزی خطی در این درس ارائه خواهند شد.

ریز مواد

۱. مقدمات و مسائل نمونه (۲ جلسه)

- حل پذیری، تحلیل الگوریتم‌ها، زمان‌های اجرا
- بزرگ‌ترین زیردنباله‌ی متوالی، مسئله‌ی ۳-مجموع

۲. الگوریتم‌های مبتنی بر استقراء (۱ جلسه)

- ارزیابی چندجمله‌ای‌ها، ستاره‌ی مشهور، نگاشت یک‌به‌یک، اعداد کمینه/بیشینه

۳. تقسیم و حل (۲ جلسه)

- محاسبه‌ی توان، محاسبه‌ی روابط بازگشتی، ضرب اعداد بزرگ، نزدیک‌ترین زوج نقاط
- ضرب ماتریس‌ها، الگوریتم استراسن، تبدیل سریع فوریه

۴. الگوریتم‌های حریصانه (۲ جلسه)

- مسائل زمان‌بندی، خرد کردن پول، کوله‌پشتی
- فشرده‌سازی: الگوریتم شانون-فانو، کدگذاری هافمن

۵. برنامه‌ریزی پویا (۳ جلسه)

- اعداد فیبوناچی، زمان‌بندی بازه‌های وزن‌دار، خرد کردن پول
- ضرب زنجیره‌ی ماتریس‌ها، کوله‌پشتی، محاسبه مجموعه مستقل روی درخت
- بزرگ‌ترین زیردنباله‌ی مشترک، بزرگ‌ترین زیردنباله‌ی افزایشی

۶. الگوریتم‌های گراف (۴ جلسه)

- الگوریتم‌های پیمایش گراف، مولفه‌های همبندی، ترتیب توپولوژیکی
- درخت فرآگیر کمینه: الگوریتم‌های کروسکال، پریم و باروکا
- هرم دوجمله‌ای، هرم فیبوناچی، تحلیل سرشکن
- کوتاه‌ترین مسیر بین تمام رأس‌ها: الگوریتم‌های فلود-وارشال و جانسون

۷. شبکه‌های شار (۲ جلسه)

- شار بیشینه و برش کمینه: الگوریتم فورد-فالکرسن
- گونه‌ها و کاربردها: تطابق در گراف دوبخشی، مسیرهای مجزا، گرد کردن ماتریس

۸. تطابق رشته‌ها (۲ جلسه)

- تطابق رشته به وسیله‌ی اتومات: الگوریتم کوثر-موریس-پرت
- روش مبتنی بر اثر انگشت، الگوریتم رایبن-کارپ

۹. برنامه‌ریزی خطی (۲ جلسه)

- مدل‌سازی مسائل با برنامه‌ریزی خطی، فرم استاندارد
- الگوریتم سیمپلکس، تعبیر هندسی

۱۰. پیچیدگی محاسباتی (۳ جلسه)

- کاهش چندجمله‌ای، مسائل صدق‌پذیری
- ردیه اندیشه، اثبات اندیشه، تمام بودن یک مسئله، قضیه‌ی کوک
- دور همیلتونی، رنگ‌آمیزی گراف، مجموع زیرمجموعه‌ها

۱۱. جستجوی فضای حالت (۲ جلسه)

- روش پس‌گرد، مسئله‌ی هشت وزیر، مجموع زیرمجموعه‌ها
- انشعاب و حد، فروشنده‌ی دوره‌گرد، درخت بازی، هرس آلفا-بتا

۱۲. الگوریتم‌های تقریبی (۲ جلسه)

- پوشش راسی، برش بیشینه، جستجوی محلی
- فروشنده‌ی دوره‌گرد، سختی تقریب

ارزیابی

- سه تمرین نظری (بدون نیاز به تحويل)
- سه تمرین برنامه‌سازی (۴ نمره)
- سه آزمونک (۲ نمره)
- سه آزمون (میان‌ترم و پایانی) (۱۴ نمره)
- مسابقه برنامه‌سازی (۱+ نمره)

مراجع اصلی

- T. Cormen, C. Leiserson, R. Rivest, and C. Stein. *Introduction to Algorithms*. 4th edition, MIT Press, 2022.
- J. Kleinberg and E. Tardos. *Algorithm Design*. Addison Wesley, 2005.

مراجع کمکی

- U. Manber. *Introduction to Algorithms: A Creative Approach*. Addison Wesley, 1989.
- G. Brassard and P. Bratley. *Algorithmics: Theory and Practice*. Prentice-Hall, 1988.